

Obsah

Úvod	.....	XVII
1 Kardiovaskulární onemocnění	.....	1
1.1 Arteriální hypertenze (<i>Leoš Pleva</i>)	.....	1
1.1.1 Oční projevy arteriální hypertenze (<i>Jan Studnička</i>)	.....	4
1.2 Karotidokavernózní píštěl (<i>Pavel Póčkoš, Tomáš Česák</i>)	.....	6
1.2.1 Oční projevy karotidokavernózní píštěle (<i>Jan Studnička</i>)	.....	7
2 Onemocnění krve	.....	11
2.1 Anemie (<i>Jakub Radocha</i>)	.....	11
2.1.1 Anemie z nedostatku železa	.....	12
2.1.2 Megaloblastové anemie	.....	12
2.1.3 Anemie chronických chorob	.....	13
2.1.4 Hemolytické anemie	.....	13
2.1.5 Oční příznaky anemie (<i>Alexandr Stěpanov</i>)	.....	13
2.2 Leukemie (<i>Jakub Radocha</i>)	.....	15
2.2.1 Akutní myeloidní leukemie	.....	15
2.2.2 Akutní lymfoblastová leukemie	.....	15
2.2.3 Chronická myeloidní leukemie	.....	16
2.2.4 Chronická lymfatická leukemie	.....	16
2.2.5 Oční příznaky leukemie (<i>Alexandr Stěpanov</i>)	.....	17
2.3 Mnohočetný myelom (<i>Jakub Radocha</i>)	.....	19
2.3.1 Oční příznaky mnohočetného myelomu (<i>Alexandr Stěpanov</i>)	.....	20
2.4 Lymfomy (<i>Jakub Radocha</i>)	.....	21
Nejčastější typy lymfomů	.....	22
2.4.1 Hodgkinův lymfom	.....	22
2.4.2 Difuzní B-velkobuněčný lymfom (DLBCL)	.....	23
2.4.3 Folikulární lymfom (FL)	.....	23

2.4.4	Burkittův lymfom (BL)	23
2.4.5	Periferní T-lymfom (PTCL)	23
2.4.6	Oční projevy lymfomů (Veronika Matušková)	23
2.5	Choroby krevního srážení (Jakub Radocha)	28
2.5.1	Krvácivé poruchy	30
2.5.2	Trombofilní stav	31
2.5.3	Oční projevy chorob krevního srážení (Alexandr Stěpanov)	33
3	Plicní onemocnění	37
3.1	Tuberkulóza (Larisa Solichová)	37
3.1.1	Oční projevy tuberkulózy (Markéta Středová)	39
3.2	Netuberkulózní mykobakteriózy (Larisa Solichová)	41
3.2.1	Oční projevy atypických mykobakteriáz (Markéta Středová)	43
3.3	Sarkoidóza (Vladimír Bartoš, Vít Havel, Vladimír Koblížek, Eva Kočová, Helena Hornychová)	44
3.3.1	Oční projevy sarkoidózy (Markéta Středová)	49
3.4	Maligní postižení plic s vazbou na oční symptomy (syndrom horní duté žily, generalizované plicní malignity a malignity generalizované do plic) (Vladimír Koblížek)	50
3.4.1	Oční projevy při syndromu horní duté žily (Markéta Středová)	52
3.5	Tuberózní skleróza a lymfangioleiomatomatóza (Vít Havel)	53
3.5.1	Oční projevy tuberózní sklerózy (Markéta Středová)	54
4	Gastroenterologická onemocnění	57
4.1	Idiopatické střevní záněty (Marcela Kopáčová)	57
4.1.1	Crohnova choroba	58
4.1.2	Ulcerózní kolitida	61
4.1.3	Oční komplikace idiopatických střevních zánětů (Alexandr Stěpanov)	61
4.2	Familiární adenomatovní polypóza (Ilja Tachecí)	64
4.2.1	Oční projevy familiární adenomatovní polypózy (Marie Burová)	67
4.3	Wilsonova choroba (Petr Hůlek)	68
4.3.1	Neurologicko-psychiatrická forma	68
4.3.2	Jaterní forma	68
4.3.3	Jiné formy manifestace	69
4.3.4	Oční projevy Wilsonovy choroby (Marie Burová)	70
5	Metabolická a endokrinní onemocnění	73
5.1	Diabetes mellitus (Martina Láštíková)	73
	Klinický obraz	74
5.1.1	Diabetes mellitus 1. typu	74
5.1.2	Diabetes mellitus 2. typu	74
5.1.3	Oční komplikace diabetu (Jan Studnička)	76

5.2	Hyperlipoproteinemie a dyslipidemie (Martina Lášticová, Vladimír Blaha)	84
5.2.1	Oční komplikace hyperlipoproteinemie a dyslipidemie (Alexandr Stěpanov)	88
5.3	Endokrinní orbitopatie (Marta Karhanová, Filip Gabalec, Jana Kalitová, Jan Schovánek)	89

6 Revmatická onemocnění **101**

6.1	Revmatoidní artritida (Petr Bradna)	101
6.1.1	Oční příznaky revmatoidní artridy (Veronika Kolarčíková, Jan Němčanský)	102
6.2	Juvenilní idiopatická artritida (Petr Bradna)	104
6.2.1	Oční příznaky juvenilní idiopatické artridy (Veronika Kolarčíková, Jan Němčanský) . . .	105
6.3	Spondyloartritidy (Petr Bradna)	106
6.3.1	Ankylozující spondylitida a non-rentgenová axiální spondyloartritida	107
6.3.2	Non-rentgenová axiální spondyloartritida (Petr Bradna)	109
6.3.3	Spondyloartritida při střevních zánětech (enteropatická)	109
6.3.4	Reaktivní artritidy	110
6.3.5	Psoriatická artritida (Petr Bradna)	110
6.4	Systémový lupus erythematoses (Petr Bradna)	111
6.4.1	Oční projevy systémového lupus erythematoses a antifosfolipidového syndromu (Veronika Kolarčíková, Jan Němčanský)	115
6.5	Systémová sklerodermie (Petr Bradna)	117
6.5.1	Oční projevy systémové sklerodermie (Veronika Kolarčíková, Jan Němčanský)	119
6.6	Sjögrenův syndrom (Petr Bradna)	119
6.6.1	Oční příznaky Sjögrenova syndromu (Veronika Kolarčíková, Jan Němčanský)	121
6.7	Systémové vaskulitidy (Petr Bradna)	122
6.7.1	Obrovskobuněčná arteriitida	122
6.7.2	Takayasuova arteriitida	123
6.7.3	Oční příznaky obrovskobuněčné arteriitidy a Takayasuova syndromu (Veronika Kolarčíková, Jan Němčanský)	124
6.7.4	Granulomatóza s polyangiitidou (Petr Bradna)	126
6.7.5	Eozinofilní granulomatóza s polyangiitidou (Petr Bradna)	128
6.7.6	Mikroskopická polyangiitida (Petr Bradna)	128
6.7.7	Polyarteriitis nodosa	129
6.8	Behçetova nemoc (Petr Bradna)	129
6.8.1	Oční projevy Behçetovy nemoci (Veronika Kolarčíková, Jan Němčanský)	130
6.9	Coganův syndrom (Petr Bradna)	131
6.9.1	Oční projevy Coganova syndromu (Veronika Kolarčíková, Jan Němčanský)	131

7 Onemocnění kůže **135**

7.1	Epidermální nekrolýza: Stevensův-Johnsonův syndrom, toxická epidermální nekrolýza (Miloslav Salavec)	135
7.1.1	Stevensův-Johnsonův syndrom	137
7.1.2	SJS/TEN přechodového typu (overlap)	138

7.1.3	Toxická epidermální nekrolýza (TEN, Lyellův syndrom)	139
7.1.4	Oční projevy Stevensova-Johnsonova syndromu (Markéta Středová)	139
7.2	Atopická dermatitida (Andrea Bartlová)	140
7.2.1	Oční projevy atopické dermatitidy (Markéta Středová)	143
7.3	Rosacea (Andrea Bartlová)	144
7.3.1	Oční projevy rosacey (Markéta Středová)	145
7.4	Mukózní membranózní pemfigoid (Miloslav Salavec)	146
7.4.1	Oční projevy mukózního membranózního pemfigoidu (Markéta Středová)	148
8	Pohlavně přenosná onemocnění	153
8.1	HIV/AIDS (Miloslav Salavec, Pavel Boštík)	153
8.1.1	Oční projevy HIV/AIDS (Jan Němcanský, Dominika Linzerová, Sabina Němcanská)	157
8.2	Syfilis (Miloslav Salavec)	162
8.2.1	Oční projevy syfilidy (Jan Němcanský, Dominika Linzerová, Sabina Němcanská)	169
8.3	Chlamydiové urogenitální infekce (Miloslav Salavec)	171
8.3.1	Chlamydiové infekce oka (Jan Němcanský, Dominika Linzerová, Sabina Němcanská)	173
8.4	Kapavka – gonorrhoea (Miloslav Salavec)	176
8.4.1	Gonokokové infekce oka (Jan Němcanský, Dominika Linzerová, Sabina Němcanská)	179
9	Nádorová onemocnění	183
9.1	Metastázy solidních nádorů do oka (Jiří Petera, Ahmed Youbi Zakaria)	183
9.1.1	Nejčastější solidní nádory metastazující do oka	184
9.1.2	Intraokulární metastázy jiných nádorů	185
9.1.3	Intraokulární metastázy solidních nádorů z pohledu oftalmologa (Veronika Matušková)	188
9.1.4	Metastázy karcinomu z pohledu oftalmologa (Veronika Matušková)	192
9.2	Paraneoplastické syndromy (Ondřej Kubeček, Veronika Matušková)	194
9.2.1	Retinopatie asociovaná s karcinomem	194
9.2.2	Retinopatie asociovaná s melanomem	195
9.2.3	Bilaterální difuzní uveální melanocytární proliferace	197
9.2.4	Paraneoplastická optická neuropatie	197
10	Onemocnění nervové soustavy	201
Část 1.		
Neurologie	.....	201
10.1	Roztroušená skleróza (Roman Herzog, Naďa Jirásková)	201
10.2	Neuromyelitis optica (Devicova choroba) (Zdeněk Kasl, Martin Matuška)	204
10.3	Migréna (Zdeněk Kasl, Martin Matuška)	207

10.4	Léze III. hlavového nervu (<i>Roman Herzig, Naďa Jirásková</i>)	208
10.5	Léze IV. hlavového nervu (<i>Roman Herzig, Naďa Jirásková</i>)	212
10.6	Léze VI. hlavového nervu (<i>Roman Herzig, Naďa Jirásková</i>)	214
10.7	Léze VII. hlavového nervu (<i>Roman Herzig, Naďa Jirásková</i>)	216
10.8	Oční projevy oběhových poruch v karotickém řečišti (<i>Martin Matuška, Zdeněk Kasl</i>)	221
10.8.1	Amaurosis fugax	222
10.8.2	Oční ischemický syndrom	223
10.8.3	Okluze arteria centralis retinae	224
10.8.4	Ischemická neuropatie optiku	225
10.9	Oběhové poruchy ve vertebrobazilárním řečišti (<i>Martin Matuška, Zdeněk Kasl</i>)	226
10.9.1	Vertebrobazilární insuficience (VBI)	227
10.9.2	Iktus ve vertebrobazilárním řečišti	227
10.10	Myasthenia gravis (<i>Naďa Jirásková</i>)	228
10.11	Subakutní sklerozující panencefalitida (<i>Martin Matuška, Zdeněk Kasl, Roman Herzig</i>)	229
10.12	Fakomatózy (<i>Martin Matuška, Zdeněk Kasl, Roman Herzig</i>)	230
10.12.1	Neurofibromatóza (Recklinghausenova choroba)	230
10.12.2	Von Hippelova-Lindauova choroba	233
10.13	Metabolická onemocnění centrálního nervového systému – tezaurismózy (<i>Martin Matuška, Zdeněk Kasl, Roman Herzig</i>)	233
10.13.1	Difuzní metabolické encefalopatie	234
10.13.2	Vrozené poruchy metabolismu s predilekčním postižením určitých struktur centrálního nervového systému	234
10.13.3	Neurometabolická a neurodegenerativní onemocnění s převahou postižení subkortikální šedé hmoty	236
10.13.4	Spinocerebelární degenerace dětského věku	237
10.14	Extrapyramidové syndromy (<i>Zdeněk Kasl, Martin Matuška</i>)	238
10.14.1	Progresivní supranukleární obrna	239
10.14.2	Huntingtonova chorea	239
10.14.3	Idiopatický blefarospasmus	239
10.14.4	Wilsonova choroba	240
10.14.5	Perinatální encefalopatie – dětská mozková obrna	240
Část 2.		
Neurochirurgie	.....	243
10.15	Vybraná nádorová onemocnění CNS (<i>Pavel Póczos, Tomáš Česák</i>)	243
10.15.1	Oční projevy nádorových onemocnění CNS (<i>Martin Matuška, Zdeněk Kasl</i>)	243
10.15.2	Hypofyzární adenomy, cysta Rathkeho pouzdra (<i>Pavel Póczos, Tomáš Česák</i>)	245
10.15.3	Kraniofaryngom (<i>Pavel Póczos, Tomáš Česák</i>)	248
10.15.4	Meningeomy (<i>Pavel Póczos, Tomáš Česák</i>)	250
10.15.5	Gliální nádory – supratentoriální (<i>Pavel Póczos, Tomáš Česák</i>)	252
10.15.6	Gliomy zrakového nervu a chiasmatu (<i>Pavel Póczos, Tomáš Česák</i>)	254

10.15.7	Nádory pineální krajiny (Pavel Póczkoš, Tomáš Česák)	255
10.15.8	Intrakraniální metastázy (Pavel Póczkoš, Tomáš Česák)	256
10.15.9	Lymfomy CNS (Pavel Póczkoš, Tomáš Česák)	257
10.15.10	Nádory mozkového kmene (Pavel Póczkoš, Tomáš Česák)	258
10.15.11	Nádory mozečku (Pavel Póczkoš, Tomáš Česák)	259
10.15.12	Nádory mostomozečkového koutu (Pavel Póczkoš, Tomáš Česák)	259
10.16	Nitrolební hypertenze	260
10.16.1	Hydrocefalus (Pavel Póczkoš, Tomáš Česák)	260
10.16.2	Idiopatická intrakraniální hypertenze (Pavel Póczkoš, Tomáš Česák)	263
10.17	Vybraná cévní onemocnění CNS	265
10.17.1	Mozková aneuryzmata (Pavel Póczkoš, Tomáš Česák)	265
10.17.2	Arteriovenózní a kavernózní malformace (Pavel Póczkoš, Tomáš Česák)	267
11	Infekční onemocnění	271
11.1	Lymeská borrelióza (Zofia Bartovská)	271
11.1.1	Oční projevy lymeské borreliózy (Alexandr Stěpanov)	272
11.2	Bartonelóza (Zofia Bartovská)	273
11.2.1	Horečka z kočičího škrábnutí	273
11.2.2	Volyňská horečka	274
11.2.3	Horečka Oroya a verruga peruviana	274
11.2.4	Oční projevy bartonelózy (Alexandr Stěpanov)	274
11.3	Leptospíroza (Zofia Bartovská)	275
11.3.1	Oční projevy leptospírozy (Alexandr Stěpanov)	276
11.4	Brucelóza (Zofia Bartovská)	277
11.4.1	Oční projevy brucelózy (Alexandr Stěpanov)	277
11.5	Herpetické infekce (Michal Holub)	278
11.5.1	Infekce vyvolané viry herpes simplex – HSV-1 a HSV-2	278
11.5.2	Infekce vyvolaná virem varicely a zosteru	279
11.5.3	Pásový opar	279
11.5.4	Infekce vyvolané virem Epsteina-Barrové, cytomegalovirem, šestým a sedmým lidským herpetickým virem (HHV-6 a HHV-7)	279
11.5.5	Oční projevy herpesvirů (HSV, VZV, EBV) (Alexandr Stěpanov)	280
11.5.6	Oční projevy cytomegaloviru (CMV) (Alexandr Stěpanov)	282
11.6	Spalničky (Michal Ptáček)	283
11.6.1	Oční projevy spalniček (Alexandr Stěpanov)	285
11.7	Histoplazmóza (Milan Zlámal)	285
11.7.1	Oční projevy syndromu předpokládané oční histoplasmózy (Alexandr Stěpanov)	286
11.8	Kandidóza (Milan Zlámal)	287
11.8.1	Oční projevy kandidózy (Alexandr Stěpanov)	288

11.9	Kryptokokóza (<i>Milan Zlámal</i>)	289
11.9.1	Oční projevy kryptokokózy (<i>Alexandr Stěpanov</i>)	289
11.10	Toxoplazmóza (<i>Milan Zlámal</i>)	290
11.10.1	Oční projevy toxoplazmózy (<i>Alexandr Stěpanov</i>)	290
11.11	Pneumocystóza (<i>Milan Zlámal</i>)	292
11.11.1	Oční projevy pneumocystózy (<i>Alexandr Stěpanov</i>)	293
11.12	Larvální toxokaróza (<i>Milan Zlámal</i>)	293
11.12.1	Oční projevy toxokarózy (<i>Alexandr Stěpanov</i>)	294
11.13	Onchocerkóza (<i>Ondřej Beran</i>)	294
11.13.1	Oční projevy onchocerkózy (<i>Alexandr Stěpanov</i>)	295
11.14	Schistosomóza (<i>Ondřej Beran</i>)	296
11.14.1	Oční projevy schistosomózy (<i>Alexandr Stěpanov</i>)	296
11.15	Oční myiáza (<i>Ondřej Beran</i>)	297
11.15.1	Oční projevy myiázy (<i>Alexandr Stěpanov</i>)	297
Souhrn	.....	300
Summary	.....	301
Seznam zkratек	.....	305
Rejstřík	.....	309